

Bożena Lisiecka-Zajęc

- biegły rewident,
- wieloletni pracownik Ministerstwa Finansów, w latach 1990-2000 dyrektor Departamentu Rachunkowości,
- członek krajowych i międzynarodowych organizacji zawodowych,
- członek Komisji ds. doskonalenia przepisów i zasad rachunkowości Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce,
- w latach 1991-2000 - członek (również Przewodniczący) Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na biegłych rewidentów,
- uznany i ceniony wykładowca, współpracuje z renomowanymi firmami szkoleniowymi,
- autorka i współautorka licznych publikacji z zakresu rachunkowości.

Warszawa, 3 stycznia 2008 r.

Bożena Lisiecka-Zajęc
ul. Czerniakowska 159 m. 72
00 - 453 Warszawa
biegły rewident
nr legitymacji: 2256

OPINIA
dla Monaco Capital Partners
w sprawie

**uznania bilansu banku za prawidłowy jeżeli nie ujęto w aktywach
tego bilansu przewłaszczonego majątku.**

Nawiązując do zawartej w dniu 21 listopada 2007 roku umowy o dzieło z Monaco Capital Partners z siedzibą w Monaco przy 33, Princesse Charlotte, przygotowałam niniejszą opinię dotyczącą oceny prawidłowości bilansów Banku Staropolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu, sporządzonych na dzień: 31 października, 30 listopada, 31 grudnia 1999 roku, w związku z księgowym odzwierciedleniem umów przewłaszczenia. Zgodnie z Państwa życzeniem, udzielam odpowiedzi na następujące pytanie:

Czy KNB mogła uznać bilans za prawidłowy jeżeli w aktywach nie ujęto przewłaszczonego majątku na kwotę co najmniej 500 mln. zł., a część z tych wartości zaewidencjonowano na pozycjach pozabilansowych?

Odpowiedź na pytanie

1. Uważam, że bilans oraz pozostałe składniki sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. sporządzone na dzień 31.10.1999 r., 30.11.1999 r., 31.12.1999 r. - poprzez brak właściwego ujęcia w księgach rachunkowych operacji związanych z realizacją umów przewłaszczenia - są nieprawdziwe, nie zostały sporządzone zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości i uchwałą Nr 1/98 KNB z 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i sporządzania informacji dodatkowej, a także nie zostały sporządzone zgodnie z powszechnie akceptowanymi Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (nie uwzględniając MSR nr 1, MSR nr 30, MSR nr 37).
2. Uważam, że nadrzędna koncepcja rachunkowości, jaką jest zasada rzetelnego i wiernego obrazu, nie została zachowana w sporządzonych bilansach śródrocznych ani w bilansie rocznym Banku Staropolskiego S.A., sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 1999 r. Aby informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym były wiarygodne, to również muszą być kompletne przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z zasady istotności. Pominięcie, względnie istotne zniekształcenie wyceny o danych przejętych aktywach za długi w kwocie 1 117 212 836, 56 zł wynikającej z warunków umów przewłaszczenia powoduje, że rozpatrywane bilanse i pozostałe składniki sprawozdań finansowych stają się nieprawdziwe oraz wprowadzają w błąd zarówno odbiorcę wewnętrznego (Radę Nadzorczą i Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy) i zewnętrznego (deponentów, KNB), a w konsekwencji nie są

wiarygodne, przydatne, a w oparciu o takie bilanse KNB nie powinna podejmować decyzji ekonomicznych.

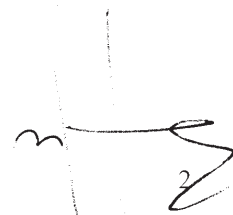
3. Uważam, że skoro bilans Banku, a ściślej niewystarczalność aktywów na zaspokojenie jego zobowiązań – w myśl art. 158 Prawa bankowego – stanowi podstawę zawieszenia działalności/ogłoszenia upadłości Banku, to zawarte w nim informacje o sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowym muszą być najwyższej jakości i winny być potwierdzone opinią niezależnego biegłego rewidenta. KNB w momencie podejmowania uchwały zawieszającej działalność Banku nie dysponowała zweryfikowanym bilansem, a uzyskane w późniejszym terminie opinie sporządzone przez międzynarodowe firmy audytorskie potwierdziły, że bilans oraz pozostałe składniki sprawozdania finansowego były nieprawidłowe i zostały sporządzone niezgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie o rachunkowości i uchwałą nr 1/98 KNB z 3 czerwca 1998 roku.

W świetle zaprezentowanych wniosków uważam, że KNB jako najwyższy bankowy organ administracji państwowej nie miała podstaw, ażeby uznać bilanse Banku Staropolskiego, sporządzone na dzień: 31 października, 30 listopada i 31 grudnia 1999 r. za prawidłowe i w związku z powyższym nie było podstaw do stwierdzenia, że aktywa Banku Staropolskiego S.A. w w/w okresie nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań.

UZASADNIENIE

I. Podstawy prawne opinii (przepisy obowiązujące w dacie zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A – 12.01.2000 r.)

1. Ustawa z 29. 08.1997 r. Prawo Bankowe (Dz.U. Nr 140 poz. 939 z późn. zm.)
2. Kodeks Handlowy – rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.06.1934 r. (Dz.U. Nr.57 poz. 502 z późn. zm.).
3. Ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. Nr 124 poz. 591 z późn. zm.) i wydane na jej podstawie akty wykonawcze.
4. Ustawa z dnia 13 października 1994 r. o Biegłych Rewidentach i ich Samorządzie (Dz. U. Nr 121, poz. 592; zm.: z 1996 r., Nr 102, poz. 475.
5. Ustawa z dnia 14 czerwca 196 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (jedn. Tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071)
6. Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działaniach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928).
7. Uchwała KNB Nr 30/98, z dnia 4 lutego 1998 r. Regulamin działania Komisji Nadzoru Bankowego (nie publikowana).
8. Uchwała Nr 1/98 KNB z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i sporządzania informacji dodatkowej (Dz. Urz. NBP Nr 14, poz. 27).

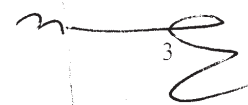

9. Uchwała Nr 2/98 KNB z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad sporządzania przez banki skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz. Urz. NBP z dnia 19 czerwca 1998 r.).
10. Uchwała KNB Nr 62/98 z dnia 05 sierpnia 1998 r. w sprawie regulaminu szczegółowego działania GINB (nie publikowana).
11. Uchwała KNB Nr 1/1999 z dnia 06 stycznia 1999 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru bankowego (Dz. Urz. NBP 1999 nr 2, poz.3).
12. Uchwała Nr 15/1999 Zarządu NBP z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalenia polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego (Dz. Urz. NBP Nr 10, poz. 15/99).
13. Opinia Departamentu Prawnego NBP z dnia 13 listopada 1996 r., sygn. DP/ZRP6-143-1649/96. Głosa 1997 Nr 9, s. 22-23 – sposób księgowania aktywów przejętych za długi.
14. Norma nr 1 wykonywania zawodu biegłego rewidenta – Ogólne zasady badania rocznych sprawozdań finansowych.
15. Norma nr 4 wykonywania zawodu biegłego rewidenta – Opinia i raport z badania rocznego sprawozdania finansowego banku.
16. Norma nr 5 wykonywania zawodu biegłego rewidenta – Badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej.
17. Norma nr 6 wykonywania zawodu biegłego rewidenta – Ogólne zasady dokonywania przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych.
18. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości 1999, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce:
  - założenia koncepcyjne do MSR
  - MSR Nr 1 „Prezentacja sprawozdania finansowego”
  - MSR Nr 30 „Ujawnianie informacji w sprawozdaniach finansowych banków i podobnych instytucji finansowych”
  - MSR Nr 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”

II. Dokumenty źródłowe (przedłożone przez zleceniodawcę)

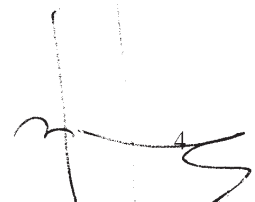
A. Umowy, porozumienia, uchwały, pisma

1. Porozumienie z dnia 10 listopada 1998 r. pomiędzy Invest-Bankiem S.A., Telewizją POLSAT i PAI MEDIA Sp. z o.o.
2. Uchwała nr 71/KNB/99 z dnia 22 kwietnia 1999 r. Komisji Nadzoru Bankowego w sprawie wydania zezwolenia na objęcie akcji banku.
3. Umowa zabezpieczenia należności w ramach Systemu Auto-Kredyt Polska z dnia 18 czerwca 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., OGUZBANKIEM S.A., Polskim Towarzystwem Samochodowym KS oraz Auto-Kredyt Holding S.A.
4. Porozumienie z dnia 25 czerwca 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., KIB-Bankiem S.A., Auto-Kredyt Holding S.A. a OGUZBANKIEM S.A.

3

5. Umowa zabezpieczenia należności z dnia 25 czerwca 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., AKIB OGUBANK, Polskim Towarzystwem Samochodowym KS oraz Auto-Kredyt Holding S.A.
6. Umowy przewłaszczenia 1.021.349 akcji Invest-Banku S.A. zawarte w dniu 25 i 29 czerwca 1999 r., wraz z aneksami 1/99 z dnia 12 sierpnia 1999 r. i 2/99 z dnia 24 sierpnia 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A. a:
  - a) Bieszczadzkim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Rzeszowie,
  - b) Kaliskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Kaliszu,
  - c) Koszalińskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Koszalinie,
  - d) Lubelskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Lublinie,
  - e) Lubuskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Zielonej Górze,
  - f) Łódzkim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Łodzi,
  - g) Małopolskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Krakowie,
  - h) Olsztyńskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Olsztynie,
  - i) Ostrowskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Ostrowie Wlkp.,
  - j) Podlaskim Towarzystwem Samochodowym „PTS” Konsorcjum Spółdzielcze z siedzibą w Białymstoku,
  - k) Polskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Bydgoszczy,
  - l) Poznańskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Poznaniu,
  - m) Słupskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Słupsku,
  - n) Spółdzielczym Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim,
  - o) Spółdzielnia Piłskie Towarzystwo Samochodowe PTS „MERIDA” z siedzibą w Pile,
  - p) Sudeckim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Wałbrzychu,
  - q) Szczecińskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Szczecinie,
  - r) Śląskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Katowicach,
  - s) Świętokrzyskim Towarzystwem Samochodowym Grupa PTS Spółdzielnia z siedzibą w Kielcach.
7. Porozumienie z dnia 6 sierpnia 1999 r. pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A., AKIB OGUBANK, Polskim Towarzystwem Samochodowym KS oraz Auto-Kredyt Holding S.A.
8. Pismo z dnia 19 sierpnia 1999 r. L.dz. 144/99 Prezesa Zarządu Telewizji POLSAT do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego.
9. Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie praw majątkowych w zakresie „know-how” z dnia 20 sierpnia 1999 r. pomiędzy Auto-Kredyt Holding S.A. a Bankiem Staropolskim S.A.

10. Pismo z dnia 1 września 1999 r. AKIB OGUZBANK S.A. do Auto Kredyt Holding S.A. w Luksemburgu.
11. Pismo z dnia 10 września 1999 r. L.dz. 147/99 Prezesa Zarządu Telewizji POLSAT S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego.
12. Pismo z dnia 20 września 1999 r. Nr NB/BASB/5/325/99 Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A.
13. Opinia z dnia 20 września 1999 r. w sprawie celowości i merytorycznej zasadności sięgnięcia przez bank do zabezpieczeń asekurowanych jego podstawowe aktywa, wykonana przez prof. dr hab. Alfreda Janca.
14. Pismo z dnia 24 września 1999 r. Zarządu Telewizji POLSAT S.A. do Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A.
15. Protokół nr 95 z posiedzenia Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 24 września 1999 r.
16. Uchwała nr 317 Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 24.09.1999 r.
17. Uchwała nr 318 Rady Nadzorczej Banku Staropolskiego S.A. z dnia 24.09.1999 r.
18. Aneks podpisany w dniu 25 września 1999 r. do porozumienia z dnia 6 sierpnia 1999 r. zawarty pomiędzy Auto-Kredyt Holding S.A., a AKIB OGUZBANK S.A., a Bankiem Staropolskim S.A. a Polskim Towarzystwem Samochodowym PTS KS w Bydgoszczy.
19. Umowa zabezpieczenia lokat systemowych zawarta w dniu 25 września 1999 r. w Poznaniu pomiędzy Auto-Kredyt Holding S.A. a Bankiem Staropolskim S.A.
20. Pismo z dnia 28 września 1999 r. Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Zarządu AKIB OGUZBANKU jako wezwanie ostateczne do dokonania zwrotu międzybankowych lokat systemowych w terminie ich wymagalności tj. na dzień 30 września 1999 r.
21. Pismo z dnia 29.09.1999 r. nr NB/BASB/V/342/99 Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. Poznaniu zobowiązujące Zarząd do zlecenia badania bilansu Banku na dzień 30.09.1999 r. firmie audytorskiej wskazanej przez Komisję Nadzoru Bankowego.
22. Opinia prawna z dnia 29 września 1999 r. wykonana dla Banku Staropolskiego S.A. w sprawie zasad rozliczeń w Systemie Auto-Kredyt Polska przez Kancelarię Prawniczą G. Domański, D. Szubielska i Wspólnicy.
23. Pismo z dnia 30 września 1999 r. AKIB OGUZBANKU S.A. do Banku Staropolskiego S.A.
24. Ekspertyza z dnia 30 września 1999 r. dla Zarządu Banku Staropolskiego S.A. dotycząca wyceny księgowej majątku firmy Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina Sp. z o.o. opracowana zgodnie ze zleceniem z dnia 15 września 1999 r. przez Centrum Biegłych Rewidentów CBR Sp. z o.o. w Poznaniu.
25. Pismo z dnia 30.09.1999 r. „Wykaz prac zarządu w trakcie realizacji”, z którego wynika, że za rok 1998 w Banku Staropolskim S.A. było przeprowadzone przez audytora badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego obejmującego Bank Staropolski S.A. i Staropolski Dom Maklerski S.A.
26. Uchwała nr 140 z dnia 12 października 1999 r. Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku Staropolskiego S.A. w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej.

27. Uchwała nr 64 z dnia 26.10.1999 r. Zarządu Banku Staropolskiego S.A. w sprawie przejścia zabezpieczeń.
28. Pismo z dnia 18.11.1999 r., nr NB/BASB/V/428/99 Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego do Zarządu Banku Staropolskiego S.A. w sprawie wyboru firmy Deloitte & Touche Sp. z o.o. na audytora Banku (brak – zostanie uzupełnione).
29. Pismo z dnia 29.11.1999 r., L.dz. S/983/1486/99 Zarządu Banku Staropolskiego S.A. do Rady Nadzorczej informujące o wyborze audytora - Deloitte&Touche Sp. z o.o. w Warszawie - w celu wykonania badania sprawozdania finansowego Banku na dzień 31.10.1999 r.
30. Pismo z dnia 30.11.1999 r. (ściśle poufne) Prezesa Zarządu Telewizji Polsat S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego w sprawie rezygnacji objęcia akcji Banku Staropolskiego S.A. i dalszego dokapitalizowania Invest-Banku S.A.
31. Pismo z dnia 2.12.1999 r., L.dz./S/1035/1526/99, Banku Staropolskiego S.A. do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego dotyczące zgody na zaakceptowanie firmy CIM (prof. dr hab. Krystyna Cholewicka-Goździk) celem wykonania wyceny zabezpieczeń lokat Banku Staropolskiego S.A. w OGUZ-Banku.
32. Pismo z dnia 06.12.1999 r. Deloitte&Touche Audit Services Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie skierowane do Przewodniczącego Rady Banku Staropolskiego S.A. z prośbą o udostępnienie protokołów i uchwał z posiedzeń Rady Banku za 1999 rok.
33. Pismo z dnia 14.12.1999 r., NB/BASB/V/473/99, Narodowego Banku Polskiego do Aliny Domosławskiej Partner Audytu Deloitte & Touche Audit Services Sp. z o.o., w sprawie uwag do projektu umowy o badanie sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A.
34. Pismo z dnia 28.12.1999 r. NB/BABS/V/512/99 - Dyrektora Biura Analiz Systemu Bankowego GINB do Rady Prawnego Departamentu Prawnego NBP w sprawie zaakceptowania projektu umowy o badanie sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. pomiędzy NBP a firmą Deloitte & Touche.
35. Pismo z dnia 28.12.1999 r., L.dz. S/1170/1683/99 Zarządu Banku Staropolskiego do Przewodniczącego Rady Nadzorczej wraz z załącznikami informujące o tym, że wartość nominalna zabezpieczeń przyjętych i zaksięgowanych pozabilansowo na dzień 30.11.1999 r. wynosi 500 197 000 zł., a przyjęcie do bilansu dokonane zostanie po ich wycenie przez niezależną firmę audytorską.
36. Pismo z dnia 30.12.1999 r., NBP/BLB/ZOA/3537/99, Dyrektora Biura Licencji Bankowych - GINB do Dyrektora Biura Analiz Systemu Bankowego - GINB (w miejscu) w sprawie oceny, czy Bank Staropolski S.A. daje rękojmię prowadzenia spraw Invest-Banku S.A. w związku z wnioskiem Zarządu BSP o wydanie zezwolenia uprawniającego do wykonywania 68,89% głosów na WZA Invest-Banku S.A.
37. Pismo z dnia 4.01.2000 r., L.dz. S/16/11/00, Banku Staropolskiego S.A. do Haliny Madej Kierującej Zespołem Banków pod Szczególnym Nadzorem GINB - NBP. przy którym przysłano bilans i rachunek wyników Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina za październik 1999 r. .

38. Pismo z dnia 6.01.2000 r. NB/BASB/V/6/00, Dyrektora Biura Analiz Systemu Bankowego -GINB do Dyrektora Biura Licencji Bankowych - GINB z prośbą o uzyskanie z wywiadowi gospodarczej informacji na temat firmy TDA Capital Partners.
39. Pismo z dnia 6.01.2000 r. Deloitte & Touche Audit Services Sp. z o.o. do Haliny Madej GINB, w załączeniu którego przesłano umowę o badanie Banku Staropolskiego S.A.
40. Pismo z dnia 7.01.2000 r. NB/BASB/V/9/00, Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego do Hanny Gronkiewicz-Waltz Prezes NBP, w załączeniu którego przedłożono do podpisu umowę pomiędzy NBP a Deloitte & Touche w sprawie przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A.
41. Deloitte & Touche „Materiały robocze do dyskusji” przyjęte do NBP - GINB w dniu 11.01.2000 r. w związku z przeprowadzaniem badaniem sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego
42. Uchwała Nr 1/KNB/2000 z dnia 12.01.2000 r. w sprawie zawieszenia działalności Banku Staropolskiego S.A.
43. Uchwała Nr 2/KNB/2000 z dnia 12.01.2000 r. w sprawie powołania Zarządu Komisarycznego w Banku Staropolskim S.A.
44. Wniosek Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12.01.2000 r. o ogłoszenie upadłości Banku Staropolskiego S.A.
45. Pismo z dnia 13.01.2000 r. Deloitte & Touche do Wiceprezesa Zarządu Banku Staropolskiego S.A. (otrzymane w dniu 17.01.2000 r.) dotyczące korekt do sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. za 10 miesięcy zakończonych 31 października 1999 r.
46. Deloitte & Touche Audit Services Sp. z o.o. – Sprawozdanie finansowe Banku Staropolskiego S.A. za okres zakończony 31 października 1999 r. - Stanowisko biegłego rewidenta z dnia 13.01.2000 r.
47. Pismo z dnia 20.01.2000 r. L.dz. S/204/90/00, Banku Staropolskiego S.A. do NBP - GINB z prośbą o potwierdzenie stanowiska Zarządu Komisarycznego Banku Staropolskiego S.A., że korekty do sprawozdania finansowego firmy audytorskiej Deloitte & Touche należy uwzględnić w bilansie na dzień 31.10.1999 r., czyli na datę przeprowadzonego badania .
48. Pismo z dnia 21.01.2000 r. NB/BASB/V/42/00 NBP - GINB do Aliny Domosławskiej Deloitte & Touche Audit Services Sp. z o.o. przekazujące w załączeniu 1 egzemplarz umowy o badanie sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego podpisanej przez Prezesa NBP w dniu 7.01.2000 r. (umowa w załączeniu).
49. Pismo z dnia 4.02.2000 r. Deloitte & Touche Audit Services Sp. z o.o. do Haliny Madej GINB w załączeniu, którego przesłano wersję wstępną opinii - stanowisko biegłego rewidenta (draft) z zaznaczeniem, że dane liczbowe nie są ostateczne i ulegną zmianie po otrzymaniu ostatecznej wersji sprawozdania finansowego Banku.
50. Pismo procesowe Departamentu Prawnego NBP z dnia 8.02.2000 r. do Sądu Okręgowego w Poznaniu wraz z załącznikiem - bilans Banku Staropolskiego S.A. sporządzony na dzień 12.01.2000 r.
51. Pismo procesowe z dnia 10.02.2000 r. - Departamentu Prawnego NBP do Sądu Okręgowego w Poznaniu , w załączniku opinia biegłego rewidenta wraz z raportem z badania sprawozdania finansowego na datę 31.10.1999 r. podpisane przez audytora w dniu 13.01.2000 r.

52. Protokół z posiedzenia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 11.02.2000 r. w sprawie ogłoszenia upadłości Banku Staropolskiego S.A.
53. Postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 11.02.2000 r. w sprawie ogłoszenia upadłości Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu.
54. BDO Polska Sp. z o.o. - Raport z badania sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. za rok 1999 oraz za okres od 01.01.2000 do 11.02.2000 r. - Opinia biegłego rewidenta z dnia 24 maja 2000 r.

B. Bilanse i inne dokumenty finansowe Banku Staropolskiego S.A.

1. Bilans Banku Staropolskiego S.A., rachunek zysków i strat, pozycje pozabilansowe sporządzone na dzień 30.09.1999 r.
2. Bilans Banku Staropolskiego S.A., rachunek zysków i strat sporządzony na dzień 31.10.1999 r.
3. Bilans Banku Staropolskiego S.A., rachunek zysków i strat, pozycje pozabilansowe sporządzone na dzień 30.11.1999 r.
4. Bilans Banku Staropolskiego S.A., rachunek zysków i strat sporządzony na dzień 31.12.1999 r.
5. Bilans Banku Staropolskiego S.A., rachunek zysków i strat, pozycje pozabilansowe i przepływ środków pieniężnych sporządzone na dzień 12.01.2000 r.

III. Zastrzeżenia

Opinia nie obejmuje analizy skutków w zakresie prawidłowości zawartych umów przez Bank (strona prawna) oraz celowości i merytorycznej zasadności sięgnięcia przez Bank do zabezpieczeń asekurujących jego podstawowe aktywa. Odpowiednie opinie w tym zakresie zostały sporządzone (pkt. II A 13 i 22 opinii).

IV. Zakres opinii

Przedmiotem opinii jest ocena prawidłowości bilansu sporządzonego na dzień 31 października, 30 listopada, 31 grudnia 1999 r., w związku z zawartymi przez Bank Staropolski S.A. umowami przewłaszczenia.

V. Opis stanu faktycznego

1. Streszczenie stanu faktycznego

- 1.1 Z dostarczonych materiałów wynika, że od 1994 r. Bank Staropolski S.A. był uczestnikiem wieloletniego programu inwestycyjnego realizowanego w układzie konsorcjalnym, którego celem była budowa grupy bankowo-finansowej wyspecjalizowanej w obsłudze depozytowo-kredytowej gospodarstw domowych. Dla realizacji tego celu w dniu 7.01.1994 r. powołano międzynarodowe Konsorcjum INVEST-HOLDING z udziałem Invest-Banku S.A., Banku

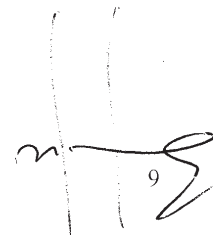

Staropolskiego S.A. i KIB-Banku S.A. a także pięciu innych polskich podmiotów. Programowe założenia tego konsorcjum zostały ujęte w załączniku do umowy konsorcjalnej pt. „*Opis systemu finansowego wraz z analizą ekonomiczno-prawną*”.

Powstały w wyniku realizacji tej umowy obieg finansowy był skonstruowany w ten sposób, że Bank Staropolski S.A. przy udziale Invest-Banku S.A. pozyskiwał depozyty walutowe, które następnie lokował na zasadzie lokat międzybankowych w banku zagranicznym - KIB-Banku S.A. z siedzibą w Charkowie na Ukrainie, należącym do „Grupy Invest”. KIB-Bank S.A. mając indywidualną zgodę Narodowego Banku Ukrainy inwestował te środki w wieloletni program inwestycyjny – budowę grupy bankowo-finansowej - zwany System Auto Kredyt-Polska.

- 1.2. Wytworzony, w wyniku konsorcjalnej współpracy, obieg finansowy z udziałem KIB-Banku S.A. funkcjonował od 28 grudnia 1993 r. do 30 czerwca 1999 r. (5 lat i 6 miesięcy), i był zgodny z przyjętymi założeniami programowymi ujętymi w dokumencie pt. „*Opis systemu finansowego wraz z analizą ekonomiczno-prawną*”, w tym w zakresie skali zaangażowania środków finansowych przez Bank Staropolski S.A. (ok. 150 mln USD)
- 1.3. Na podstawie „Porozumienia” zawartego w dniu 25 czerwca 1999 r. AKIB OGUZBANK S.A. z siedzibą w Kiszyniowie (Mołdawia) należący do „Grupy Invest” przejął od KIB-Banku S.A. z dniem 30 czerwca 1999 r. całość zobowiązań wynikających z lokat międzybankowych wraz z systemem ich zabezpieczeń.
- 1.4. Na dzień 30 września 1999 r., w związku z planowanym połączeniem Banku Staropolskiego S.A. z Invest-Bankiem S.A., dokonano modyfikacji obiegu finansowego w ten sposób, że wyłączono bank zagraniczny (OGUZBANK S.A) likwidując lokaty międzybankowe, przejmując w to miejsce odpowiednio wcześniej wycenione i zabezpieczone na podstawie umów przewłaszczenia składniki majątkowe. W tym samym momencie, w chwili przejęcia zabezpieczeń, nastąpiło zwolnienie banku zagranicznego z długu i od dnia 01 października 1999 r. Bank Staropolski S.A. stał się definitywnym właścicielem składników majątkowych, które zabezpieczały lokaty w banku zagranicznym.
- 1.5. Operacja zamiany aktywów z lokat międzybankowych na wytworzone z tych środków pieniężnych składniki majątkowe została pozytywnie zaopiniowana przed jej przeprowadzeniem przez niezależnych ekspertów.
  - 1.5.1. w dniu 20 września 1999 r., na zlecenie władz Banku Staropolskiego S.A. prof. Alfred Janc - Kierownik Katedry Bankowości Akademii Ekonomicznej w Poznaniu wydał opinię w sprawie celowości i merytorycznej zasadności sięgnięcia przez bank do zabezpieczeń asekurujących jego podstawowe aktywa.
  - 1.5.2. w dniu 29.09.1999 r. na zlecenie władz Banku Staropolskiego S.A. Kancelaria Prawnicza Domański, Szubielska i Wspólnicy wydała opinię prawną w sprawie zasad rozliczeń w Systemie Auto-Kredyt Polska.

Zarząd Banku Staropolskiego S.A. dysponował wyceną wszystkich składników majątkowych, które zabezpieczały lokaty międzybankowe, stanowiące aktywa Banku i wartość tych zabezpieczeń została zaakceptowana w umowie przewłaszczenia przez strony, w tym przez Bank Staropolski S.A. Z chwilą zaspokojenia się przez Bank majątkiem na podstawie umów przewłaszczenia Bank był zobowiązany do zawiadomienia drugiej strony umowy o tym fakcie, tak ażeby skutki tych transakcji mogły być odzwierciedlone w bilansach stron umowy

9

1.6. Według stanu na dzień 30 września 1999 r. aktywa Banku Staropolskiego S.A., występujące pod postacią lokat międzybankowych kwocie 538.553.652,57 zł. zabezpieczone były następującymi składnikami majątkowymi:

1.6.1. akcjami Invest-Banku S.A. w ilości 1.021.349, których łączna wartość pomiędzy stronami została ustalona na kwotę 255.337.250 zł

1.6.2. udziałami i dopłatami do kapitału w Funduszu Kapitałowym Polska-Ukraina Sp. z o.o. na łączną kwotę 397.402.614,01 zł

1.6.3. wartościami niematerialnymi i prawnymi „know-how” System Invest-Kredyt Ukraina wycenionymi przez niezależnych ekspertów i przyjętymi przez Bank na kwotę 582.949.456,55 zł

Bank Staropolski S.A. zwalniając z długu w kwocie 538.553.652,57 zł, OGUZBANK S.A. z dniem 1 października 1999 r. stał się właścicielem majątku wycenionego i zaakceptowanego przez Bank w kwocie 1.117.212.836,56 zł.

1.7. Zarząd Banku Staropolskiego S.A. rekomendowany przez „Grupę Polsat” rozpoczynając swoje funkcjonowanie od 30 września 1999 r. nie przejął przewłaszczonych składników majątkowych, zgodnie z zawartymi umowami przewłaszczenia. Z majątku, którego Bank stał się właścicielem i wycenianego w umowach przewłaszczenia na kwotę 1.117.212.836,56 zł, zarząd Banku do bilansu wprowadził jedynie kwotę 118.476.484 zł jako równowartość akcji Invest-Banku S.A. w ilości 1 021 349 pomijając pozostałą część w kwocie 998.736.352,56 zł. Przejęte akcje Invest-Banku S.A. wyceniono 116 zł za 1 akcję, a nie według warunków zapisanych w umowach przewłaszczenia czyli 250 zł za 1 akcję.

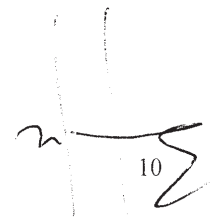
VI. Opinia

1. W dniu 12 stycznia 2000 r. na podstawie art. 158 ust. 3 ustawy Prawo bankowe, uchwałą Nr 01/KNB/2000 została zawieszona z dniem 13.01.2000 r. działalność Banku Staropolskiego S.A. w Poznaniu. Został powołany również na mocy uchwały Nr 02/KNB/2000 z 12 stycznia 2000 r. Zarząd Komisaryczny i w dniu 12 stycznia 2000 r. zgłoszono wnioski o ogłoszenie upadłości Banku, która nastąpiła w wyniku postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 11.02.2000 r.

Uzasadnieniem podjętych uchwał KNB i wniosku o ogłoszenie upadłości były dane bilansu Banku na dzień 30.11.1999 r. Na podstawie bilansu sporządzonego na dzień 30.11.1999 r. niedobór aktywów po uwzględnieniu kapitałów własnych (podstawowych i uzupełniających) wynosił 466.555,57 tys. zł. Bank posiadał kapitał własny w kwocie 61.012,71 tys. zł. oraz ujemny wynik działalności bieżącej i niepokrytą stratę z działalności za rok 1998 w łącznej kwocie 527.568,28 tys. zł.

Jednocześnie zestawienie „Pozycje pozabilansowe” stanowiące integralną część bilansu wg stanu na dzień 30.11.1999 r. wykazywały:

- zobowiązania warunkowe (zobowiązania udzielone) 4.913.302,76 zł.
- aktywa warunkowe (zobowiązania otrzymane) 503.162.325,13 zł. w tym
  - udziały w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina 31.580.000,00
  - dopłaty do kapitału, wniesione przez Auto-Kredyt Holding S.A. do Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina 106.896.220,26 USD (wg kursu śr. NBP na 30.11.99 r.) 458.616.853,78 zł.

Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego pismem znak NB/BASB/V/428/99 r. z 18.11.1999 r. poinformował Zarząd Banku o dokonanych przez KNB wyborze firmy Deloitte & Touche Sp. z o. o. na audytora Banku celem wykonania badania sprawozdania finansowego wg stanu na dzień 31.10.1999 r.

Dokument firmy audytorskiej z 13.01.2000 r. (czyli po podjęciu uchwał KNB) zawiera stanowisko biegłego rewidenta (a nie opinie) wraz z raportem z badania sprawozdania finansowego Banku na dzień 31.10.1999 r., w którym to stanowisku stwierdził, iż „nie może uznać sprawozdania finansowego Banku sporządzonego na dzień 31.10.1999 r.za zapewniające rzetelne i jasne przedstawienie wyniku działalności gospodarczej, rentowności i przepływów pieniężnych w badanym okresie oraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31.10.1999 r. zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie o rachunkowości”.

Również na zlecenie syndyka Banku firma audytorska BDO Polska Sp. z o. o. dokonała badania sprawozdania finansowego Banku sporządzonego na dzień 31.12.1999 r. i 11.02.2000 r.; opinie biegłego rewidenta z dnia 24.05.2000 r. były negatywne; „poddane badaniu sprawozdanie nie przedstawia rzetelnie i jasno wszystkich istotnych informacji dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej badanej jednostki i w związku z tym nie można uznać go za prawidłowe.”

Z przedłożonych dokumentów, o których w pkt III 1-5 opinii wynika, iż:

- 1) Bank Staropolski stał się właścicielem 1.021.349 akcji Invest-Bank S.A.,
- 2) Bank Staropolski stał się właścicielem 6.316 udziałów w spółce Fundusz Kapitałowy Polska-Ukraina Sp. z o.o., których łączna wartość nominalna wynosi 31.518.000 zł.,
- 3) Bank Staropolski stał się właścicielem wierzytelności z tytułu dopłat do kapitału wniesionych przez Auto-Kredyt Holding S.A. do Funduszu Kapitałowego Polska-Ukraina Sp. z o o w równowartości złotych kwoty 106.896.220,26 USD (wg kursu średniego NBP z 30.11.99r. stanowi kwotę 458.616.853,78 zł.,
- 4) Bank Staropolski stał się właścicielem prawa majątkowego w zakresie „know-how” Systemu Invest-Kredyt Ukraina i związanego z nimi prawa do znaków towarowych o wartości 139.347.750 USD w związku z realizacją warunków zawartych w umowie z dnia 20.08.1999 r. Umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie praw majątkowych w zakresie „know-how”.

Do bilansu Banku sporządzonego na 31.10.1999 r. wprowadzono poz. Nr 1, tj. akcje Invest-Banku S.A. o wartości nominalnej 118.476.484zł. Akcje Invest-Banku S.A. zostały wycenione nie w oparciu o warunki zawarte w umowach przewłaszczenia (cena 250 zł za 1 akcję) ani również - moim zdaniem - nie w oparciu o § 28 ust. 1 pkt 5 pp d uchwały nr 1 KNB z 3 czerwca 1998 roku; zarząd Banku nie sporządził również dokumentu uzasadniającego przyjętą wycenę do bilansu (brak takiego dokumentu). Pozycję przewłaszczonych składników majątkowych Nr 2 i 3 ujęto na pozycjach pozabilansowych a pozycji Nr 4 w ogóle nie ujęto.

Moim zdaniem, aktywa przejęte za długi powinny być wykazane w bilansie sporządzonym za miesiąc październik 1999 r., w którym to miesiącu nastąpiło zaspokojenie Banku jako wierzyciela. W związku z powyższym nie znajduję uzasadnienia merytorycznego do utrzymywania na „pozycjach pozabilansowych” jako aktywów warunkowych/ przejętych składników majątkowych, bowiem w oparciu o realizację umów przewłaszczenia stały się one aktywami bilansowymi.

Również - moim zdaniem - przyjęta przez Bank procedura w zakresie oceny aktywów warunkowych była niewłaściwa (a nawet niedopuszczalna z uwagi na charakter instytucji), bowiem powodowała zniekształcenie bilansów za poszczególne miesiące (październik, listopad, grudzień 1999 r.). Nastąpiło to w sytuacji, w której Bank, będąc w posiadaniu wyceny sporządzonej w związku z zawartymi umowami przewłaszczenia, jej nie zakwestionował i nie uwzględnił przy bilansie za dane miesiące. W związku z powyższym należy również uznać za niedopuszczalne działanie Banku polegające na tym, że nie wprowadzając przejętych aktywów do bilansu w miesiącach październik, listopad, grudzień 1999 r. doprowadza do zniekształcenia rzeczywistego stanu majątkowego i finansowego Banku, a następnie dopiero zamierza zlecić firmie audytorskiej wycenę przejętych aktywów; pismo Banku Staropolskiego S.A. z 28.12.1999 r. znak L.dz. S/1170/1683/99 – cyt. „przyjęcie powyższych zabezpieczeń do bilansu dokonane zostanie po wycenie tych aktywów przez niezależną firmę audytorską, która została wyłoniona w drodze przetargu i wstępnie zaakceptowana przez Zarząd Banku”. Z dokumentacji nie wynika, ażeby Zarząd Banku zlecił firmie audytorskiej wycenę przejętych aktywów przed datą 12.01.2000 r. tj. zawieszeniem działalności Banku.

Zapisy księgowe wykonane przez Bank w bilansie na dzień 31 października 1999 r. (a także w następnych okresach sprawozdawczych) a dotyczące zaewidencjonowania umów przewłaszczenia, są całkowicie niezrozumiałe. Bank dysponował wyceną wszystkich przewłaszczonych zabezpieczeń, a zatem znał ich wartość wskazaną przez biegłych (ekspertów) dokonujących wyceny. Wyceny wskazywały, że wartość przedmiotów przewłaszczenia znacząco przewyższa wartość zabezpieczanych wierzytelności (kwotę długu). Przejmując na własność (w ramach realizacji zabezpieczenia) określone składniki majątkowe, których wartość wyceniono łącznie na kwotę 1.117.212.836,56 zł, Bank zaspokoił własne roszczenia o wartości 538.553.652,57 zł. W sensie cywilno-prawnym, przejmując zabezpieczenia na własność (za zgodą właścicieli poszczególnych praw majątkowych), Bank zwolnił dłużnika z długu uzyskując jednocześnie korzyść majątkową obejmującą różnicę pomiędzy kwotą długu a wartością przejętych praw ustaloną w oparciu o aktualne wyceny. Nie było więc wątpliwości co do tego, czy zaspokojony został cały dług, a wątpliwość można było mieć jedynie co do tego, jak dużą korzyść osiągnął Bank, skoro różnica między wartością zabezpieczeń, a wartością długu mogła być istotna po uwzględnieniu ponownej wyceny na dzień bilansowy 31 października 1999 r., sporządzonej zgodnie z § 28 ust. 1 pkt 5 uchwały nr 1/98 KNB z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i sporządzania informacji dodatkowej.

Aktywa przejęte wycenia się według wartości godziwej (por. § 28 ust.1 pkt 5 uchwały nr 1/98 KNB), jeśli zaś wartość godziwa jest wyższa od należności banku i bank otrzymuje więcej niż mu się należało, to powstać może jedynie zobowiązanie wobec klienta do zwrotu otrzymanej nadwyżki.

W omawianym przypadku – moim zdaniem - nie zachodziła taka potrzeba rozliczeń z klientem z tego względu, że umowy pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A. a Oguzbankiem S.A. (i innymi podmiotami – trzecimi, które ustanowiły zabezpieczenia na poczet długu Oguzbanku S.A.) zostały tak sformułowane, że pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem **rozliczenie miało charakter ostateczny**. Mogły co najwyżej powstać rozliczenia pomiędzy dłużnikiem a podmiotami trzecimi (które ustanowiły zabezpieczenia), natomiast w żadnym przypadku pomiędzy Bankiem Staropolskim S.A. a Oguzbankiem S.A.

Po stronie Banku Staropolskiego S.A., z momentem przejęcia na własność zabezpieczenia i zwolnienia z długu dłużnika, powstał ustawowy obowiązek zaewidencjonowania po stronie

aktywów przejętego majątku na wartość co najmniej odpowiadającą wartości długu. Nadwyżka przejętych na własność zabezpieczeń powinna zostać – moim zdaniem – zarachowana jako dodatkowy przychód Banku.

2. Podstawę zawieszenia działalności Banku (art. 158 Prawa bankowego) stanowi bilans Banku wg którego aktywa Banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań. W związku z tym kluczowym staje się sprecyzowanie pojęcia i zasad sporządzania bilansu Banku a właściwie sprawozdania finansowego, o których nie stanowi Prawo bankowe a wyłącznie ustawa o rachunkowości i wydane na jej podstawie akty wykonawcze dla banków.

Rachunkowość – to prawnie regulowany, specyficzny system informacyjny tworzący liczbową prezentację sytuacji finansowej i wyniku finansowego podmiotu gospodarczego.

Istotą tego systemu jest pomiar i komunikowanie tworzenia, przenoszenia podziału wartości poprzez opracowanie informacji finansowych potrzebnych do podejmowania decyzji, oceny dokonań i zmian w pozycji finansowej oraz rozliczania z odpowiedzialności za efektywne zarządzanie zasobami podmiotu gospodarczego.

Fundament porządku prawnego w obszarze rachunkowości stworzyła ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości, która nadała polskiej rachunkowości nowy wymiar jakościowy w wyniku przyjęcia powszechnie akceptowanych w świecie zasad rachunkowości i odpowiedniej prezentacji rzeczywistości ekonomicznej w sprawozdaniu finansowym. Wedle teorii wartości, rzetelna sytuacja finansowa podmiotu, mierzona jest wielkością kapitału własnego.

W literaturze, rachunkowość prowadzoną przez banku, definiuje się jako:

- system ewidencji, grupowania, prezentacji i interpretacji operacji pieniężnych przeprowadzonych za pośrednictwem r-ków bankowych przez ich posiadaczy oraz własnych operacji gospodarczych banku wyrażonych w jednostkach pieniężnych,
- system opisu obserwacji reprodukcji kapitałów, którego elementarnymi zjawiskami są zjawiska finansowe skoncentrowane w ogniwach systemu bankowego, a które dotyczą obiegu pieniężnego, kredytu i innych form inwestowania kapitału.

Rachunkowość jest systemem informacyjnym danej jednostki; obejmuje proces identyfikowania, pomiaru i komunikowania informacji ekonomicznych w celu umożliwienia rozsądnego osądu i podjęcia decyzji przez użytkowników informacji. Innymi słowy, rachunkowość generuje informacje ekonomiczne, które będą wykorzystane w zarządzaniu. Rachunkowość jako system informacyjny funkcjonuje w pewnym stopniu niezależnie ale jest mocno powiązany z otoczeniem jednostki.

3. **Rachunkowość Banku obejmuje** (uchwała Nr 1 KNB z 3.06.1998 r.):

- a) opis przyjętych do stosowania w banku zasad (polityki) rachunkowości,
W polityce rachunkowości – wobec dokonania wyboru z wielu rozwiązań, które daje ustawa, bądź nie zawiera jednoznacznych regulacji należy kierować się;
- celem rachunkowości – zasadą „true and fair” (art. 4 ust. 1 ustawy).

13

- definicjami podstawowych kategorii finansowych (aktywa, zobowiązania, przychody, koszty), określonych w art. 3 ust. 1 ustawy,
  - międzynarodowymi standardami rachunkowości wobec braku krajowych standardów (art. 10 ust. 3 ustawy).
- b) prowadzenie ksiąg rachunkowych w zgodzie z obowiązującymi przepisami i zasadami rachunkowości.
- c) okresowe ustalanie i sprawdzanie drogą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów,
- d) wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego,
- e) sporządzanie sprawozdań finansowych i innych sprawozdań,
- f) poddawanie badaniu i ogłaszanie sprawozdań finansowych.
- g) gromadzenie i przechowywanie dokumentacji przewidzianej ustawą.

4. **Sprawozdanie finansowe** (brak definicji w ustawie o rachunkowości) w literaturze przedmiotu to:

- zbiór informacji o sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowym jednostki gospodarczej – sporządzony za dany okres z zastosowaniem konwencjonalnych formuł ich opisu i prezentacji,
- źródło informacji o sytuacji finansowej, wynikach działalności oraz zachodzących zmianach w sytuacji finansowej, które mogą być użyteczne przy podejmowaniu decyzji gospodarczych; powinno zatem zawierać zarówno informacje dotyczące skutków finansowych transakcji już zakończonych w okresie sprawozdawczym, jak też dostarczać istotnych informacji o zdarzeniach zaistniałych w tym okresie, a których skutki finansowe dopiero się ujawnią w przyszłych okresach sprawozdawczych,
- podstawa oceny sposobu zarządzania i ochrony majątku oraz odpowiedzialności kierownictwa w tym zakresie
- źródło wiarygodnych i użytecznych informacji stanowiących warunek realizacji celu rachunkowości.

Sprawozdanie finansowe sporządzane jest zgodnie z powszechnie stosowanymi w świecie – zasadami rachunkowości;

Zasady rachunkowości stanowią metody, konwencje, reguły i praktyki przyjęte przez jednostkę w celu sporządzenia i prezentacji sprawozdań finansowych (por. art. 4-8 ust. o rach. i MSR).

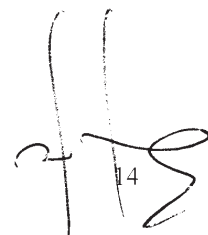
W praktyce **nadrzędną koncepcją rachunkowości określoną w regulacjach prawnych jest zasada rzetelnego i wiernego obrazu, której podporządkowane są wszystkie zasady i reguły rachunkowości.**

Podstawowe założenia oraz cechy jakościowe sprawozdania finansowego to:

- zasada memoriału,
- zasada kontynuacji działalności,

oraz cechy jakościowe:

- zrozumiałość,
- przydatność,
- wiarygodność oznacza: wierność prezentacji (zgodność z prawdą materialną), wyższość treści nad formą, neutralność, ostrożność i kompletność.
- porównywalność (w czasie i przestrzeni).

14

Sprawozdanie finansowe obejmuje (por. art. 45 ust. o rach.) :bilans, rachunek zysków i strat, informację dodatkową, zestawienie zmian w kapitale własnym oraz rachunek przepływów pieniężnych.

Sprawozdanie finansowe sporządzone na inny dzień bilansowy niż dzień kończący rok obrotowy powinno również być sporządzone zgodnie z wymaganiami obowiązującymi dla rocznych sprawozdań finansowych.

5. **Bilans banku zajmuje centralne miejsce wśród składników sprawozdania finansowego.**

Bilans można określić jako usystematyzowane, syntetyczne zestawienie majątku Banku i źródeł jego funkcjonowania tj. kapitałów własnych i zobowiązań, sporządzone na określony moment.

Układ bilansu dla banku jest ujednociony przez ustawowe określenie kolejności i sposobu wykorzystania składników aktywów i pasywów (art. 46 ust. 5 pkt. 2 ust. o rach.).

Bilans przedstawia statyczny obraz, „fotografię” majątku i kapitałów banku. Aby jednak umożliwić spojrzenie dynamiczne (w przeszłość), zamieszcza się w bilansie dane na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych poprzedniego roku obrotowego. Pozwala to na porównanie danych z dwóch różnych momentów obserwacji i wyciąganie wniosków o zmianach w sytuacji banku. Banki sporządzają bilanse systematycznie; co miesiąc - dla potrzeb NBP (uchwała Nr 15/99 Zarządu NBP z 23.04.1999 r.), na koniec roku – dla potrzeb szeroko rozumianego otoczenia.

Pozycje pozabilansowe obejmują:

- a) zobowiązania warunkowe
- b) aktywa warunkowe w tym informacje o przyjętych w zamian za wierzytelności aktywach, na które bank nie posiada jeszcze tytułu własności

6. **Aktywa warunkowe** (MSR Nr 37) to możliwy składnik aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń nie w pełni podlegających kontroli jednostki gospodarczej.

Aktywa warunkowe zazwyczaj powstają w wyniku zdarzeń, które rodzą możliwość wystąpienia wpływu do jednostki gospodarczej środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeśli osiągnięcie wpływu jest praktycznie pewne wówczas odnośny składnik aktywów nie jest warunkowy, a więc właściwe jest jego ujęcie w sprawozdaniu finansowym.

Jeśli wpływ korzyści ekonomicznych stał się prawdopodobny jednostka gospodarcza ujawnia informację o istnieniu warunkowego składnika aktywów.

Aktywa warunkowe należy oceniać bieżąco, aby upewnić się, czy zaistniały bieg wydarzeń jest odpowiednio odzwierciedlony w sprawozdaniu finansowym.

7. **Do aktywów warunkowych (zobowiązania otrzymane) zaliczono – jak podano w pkt. VI.1 opinii realizację zabezpieczeń z wyjątkiem praw majątkowych w zakresie „know-how”, wynikających z umów o przewłaszczenie na zabezpieczenie.**

Z punktu widzenia prawa bilansowego z chwilą zawarcia umowy o przewłaszczenie na zabezpieczenie określone prawa podlegają ujęciu w pozycjach pozabilansowych. Natomiast w wyniku realizacji zabezpieczenia, prawa należy wykazywać w aktywach bilansu (sprawozdaniu finansowym) Banku.

8. Zasady wyceny aktywów przejętych za długi określone zostały w § 28 ust. 1 pkt. 5 Uchwały Nr 1 KNB z 3.06.1998 r. oraz opinii Departamentu Prawnego NBP z 13.11.1996 r. Przepis § 28 zobowiązuje banki do wykazywania aktywów przejętych za długi „według ceny stanowiącej kwotę długu (kwota wymagająca zapłaty) za który aktywa przejęto, z uwzględnieniem określonych w tym przepisie zasad wyceny.

Wykazywanie aktywów przejętych za długi w bilansie (w sprawozdaniu finansowym) Banku powinno nastąpić w okresie sprawozdawczym (miesiącu październiku 1999 r.), w którym wystąpiła czynność powodująca zaspokojenie się banku jako wierzyciela i wraz z tym umorzenie zabezpieczonej wierzytelności. W związku z powyższym nie znajduję uzasadnienia merytorycznego utrzymywanie na pozycjach pozabilansowych aktywów warunkowych bowiem stały się aktywami bilansowymi. Przejęte za długi aktywa, których bank nie zbył ani w inny sposób nimi nie rozporządził, powinny być zakwalifikowane na przeznaczone do wykorzystania w działalności banku albo do zbycia.

Powyższe zagadnienia były przedmiotem opinii prof. Z. Kołaczyka; opinia dotyczyła ujęcia księgowego – przez Zarząd Banku – zawartych umów o przewłaszczenie akcji, udziałów oraz praw majątkowych w zakresie „know-how”. Prof. Z. Kołaczyk stwierdził m.in. „w związku z tym Zarząd Banku powinien wprowadzić te zapisy księgowe do ksiąg rachunkowych tego roku obrotowego, w którym dokonano realizacji przewłaszczenia, celem urealnienia aktywów i przychodów Banku Staropolskiego S.A. Brak ujęcia w księgach rachunkowych operacji związanych z realizacją przewłaszczenia jest naruszeniem przez Zarząd obowiązującej ustawy o rachunkowości, a więc podlega karze zgodnie z art. 77 tej ustawy”.

Przeszkodą do ujęcia aktywów przejętych za długi nie może być brak wyceny tych aktywów tym bardziej, że Zarząd Banku dysponował w momencie zawarcia umów o przewłaszczenia na zabezpieczenie, wycenami przejętych aktywów sporządzonymi w miesiącu sierpniu i wrześniu 1999 r. przez audytora i niezależne firmy konsultingowe. Dane te w tym czasie były niezbędne m.in. do ujęcia na kontach pozabilansowych składników majątkowych.

W okresie realizacji zabezpieczeń – przejęcia aktywów za długi – należało, co najwyżej, skorygować ich wycenę stosownie do art. 28 ust. 1 pkt. 5 Uchwały Nr 1 KNB z 3.06.1998 r.

VII. Wnioski.

Ocena przedłożonych przez Bank dokumentów dot. umów o przewłaszczenie na zabezpieczenie jednoznacznie – moim zdaniem – prowadzi do następujących wniosków:

1. Uważam, że bilans oraz pozostałe składniki sprawozdania finansowego Banku Staropolskiego S.A. sporządzone na dzień 31.10.1999 r., 30.11.1999 r., 31.12.1999 r. - poprzez brak właściwego ujęcia w księgach rachunkowych operacji związanych z realizacją umów przewłaszczenia - są nieprawdziwe, nie zostały sporządzone zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości i uchwałą Nr 1/98 KNB z 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i sporządzania informacji dodatkowej, a także nie zostały sporządzone zgodnie z powszechnie

akceptowanymi Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (nie uwzględniając MSR nr 1, MSR nr 30, MSR nr 37).

2. Uważam, że nadrzędna koncepcja rachunkowości, jaką jest zasada rzetelnego i wiernego obrazu oraz definicje podstawowych kategorii finansowych (aktywa, aktywa warunkowe, zobowiązania, zobowiązania warunkowe, przychody, koszty), nie zostały zachowane w sporządzonych bilansach śródrocznych ani w bilansie rocznym Banku Staropolskiego S.A., sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 1999 r. Aby informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym były wiarygodne, to również muszą być kompletne przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z zasady istotności. Pominięcie, względnie istotne zniekształcenie wyceny o danych przejętych aktywach za długi w kwocie 1 117 212 836, 56 zł wynikającej z warunków umów przewłaszczenia powoduje, że rozpatrywane bilanse i pozostałe składniki sprawozdań finansowych stają się nieprawdziwe oraz wprowadzają w błąd zarówno odbiorcę wewnętrznego (Radę Nadzorczą i Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy) i zewnętrznego (deponentów, KNB), a w konsekwencji nie są wiarygodne, przydatne, a w oparciu o takie bilanse KNB nie powinna podejmować decyzji ekonomicznych.
3. Uważam, że skoro bilans Banku, a ściślej niewystarczalność aktywów na zaspokojenie jego zobowiązań – w myśl art. 158 Prawa bankowego – stanowi podstawę zawieszenia działalności/ogłoszenia upadłości Banku, to zawarte w nim **informacje o sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowym muszą być najwyższej jakości** (zwłaszcza instytucji publicznego zaufania) **i winny być potwierdzone opinią niezależnego biegłego rewidenta**. KNB w momencie podejmowania uchwały zawieszającej działalność Banku nie dysponowała zweryfikowanym bilansem, a uzyskane w późniejszym terminie opinie sporządzone przez międzynarodowe firmy audytorskie potwierdziły, że bilans oraz pozostałe składniki sprawozdania finansowego były nieprawidłowe i zostały sporządzone niezgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie o rachunkowości i uchwałą nr 1/98 KNB z 3 czerwca 1998 roku.
4. Zarząd Banku powinien ponieść odpowiedzialność karną za nieprzestrzeganie wymogów obowiązujących w zakresie sporządzania sprawozdań finansowych (art. 77 ust. o rach., art. 61 Kodeksu karno-skarbowego).

